

शहरी तथा ग्रामिण जनसंख्या पुन वर्गीकरणको नतिजा सार्वजनिक

- ❖ कहिले ? : २०८० पुष १७
- ❖ राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालयले शहरी तथा ग्रामिण जनसंख्या पुन वर्गीकरण गरी नतिजा सार्वजनिक गरेको छ
- ❖ यो वर्गीकरणले शहरी , शहरउन्मुख र ग्रामिण गरी जनसंख्याको वर्गीकरण गरेको छ
- ❖ यस अघि कार्यालयले शहरी र ग्रामिण जनसंख्या मात्रै सार्वजनिक गरेको थियो (तालिका १)
- ❖ किन नयाँ वर्गीकरण : अन्तराष्ट्रिय रूपमा तथ्यांकलाई तुलनायोग्य बनाउन, दिगो विकास लक्ष्यहरूको वास्तविक मापन गर्न र सरकारलाई शहरी ग्रामिण नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा सहयोग गर्न,
- ❖ मुख्य नतिजा : ग्रामिण जनसंख्या : ३३.१९% ग्रामिण जनसंख्या, शहर उन्मुख जनसंख्या ३९.७५% र शहरी जनसंख्या २७.०७% रहेको

तालिका १ : शहरी र ग्रामिण जनसंख्या :

एकाइ	प्रशासनिक एकाइ	सङ्ख्या	२०६८			२०७८		
			कुल जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या (%)	कुल (%)	कुल जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या (%)	कुल (%)
शहरी नपा	महानगरपालिका	६	२३,९९,४५७	९.१२%	६२.९३%	२५,५५,५७९	८.८४%	६६.०२%
	उप महानगरपालिका	११	१५,५६,५१३	५.९३%		१९,५३,२८९	६.७५%	
	नगरपालिका	२७६	१,२५,६४,५४१	४७.८६%		१,४५,८८,९९८	५०.४४%	
ग्रामीण	गाउँपालिका	४६०	९७,३१,०७९	३७.०७%	३७.०७%	९८,२७,६१४	३३.९८%	३३.९८%
जम्मा		७५३	२,६२,५१,५९०	१००%		२,८९,२५,४८०	१००%	

नोट : कुल जनसङ्ख्यामा संस्थागत जनसङ्ख्या समावेश गरिएको छैन ।

तालिका २ : नयाँ वर्गीकरण अनुसार ग्रामिण, शहरोन्मुख र शहरी जनसंख्याको अवस्था :

श्रेणी	क्षेत्रफल वर्ग किमि	२०६८		२०७८		
		जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या %	क्षेत्रफल वर्ग किमि	जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या %
ग्रामीण	१२४,३९१.९५	१०,१०६,३१५	३८.५०%	१२४,०७८.०६	९,६००,३९३	३३.१९%
शहरोन्मुख	१८,५४७.२५	१०,२८७,४६४	३९.१९%	१९,७५३.७६४	११,४९६,३७५	३९.७५%
शहरी	४,७४१.२२	५,८५७,८११	२२.३१%	४,२२३.६५	७,८२८,७१२	२७.०७%
कुल		२६,२५१,५९०	१००%		२८,९२५,४८०	१००%

तालिका ३ : हिमाल, पहाड, भित्री मधेश र तराईको ग्रामिण, शहरोन्मुख र शहरी जनसंख्याको अवस्था :

श्रेणी / भौगोलिक	हिमाल		पहाड		भित्री मधेश		तराई	
	जनसङ्ख्या	प्रतिशत	जनसङ्ख्या	प्रतिशत	जनसङ्ख्या	प्रतिशत	जनसङ्ख्या	प्रतिशत
ग्रामीण	१५,०९,९०५	८८%	६३,७९,६८५	५५%	३,७७,६६९	२७%	१३,३३,१३४	९%
शहरोन्मुख		०%	१०,७९,४६४	९%	६,०७,९२०	४३%	९८,०८,९९१	६९%
शहरी	२,०८,२४०	१२%	४१,१८,९९०	३६%	४,३१,८९१	३०%	३०,६९,५९१	२२%
कुल	१७,१८,१४५	१००%	१,१५,७८,१३९	१००%	१४,१७,४८०	१००%	१,४२,११,७१६	१००%

तालिका ४ : ग्रामिण, शहरोन्मुख र शहरी जनसंख्याको भौगोलिक क्षेत्र अनुसार वितरणको अवस्था:

श्रेणी / भौगोलिक	हिमाल		पहाड		भित्रीमधेश		तराई		कुल
	जनसङ्ख्या	प्रतिशत	जनसङ्ख्या	प्रतिशत	जनसङ्ख्या	प्रतिशत	जनसङ्ख्या	प्रतिशत	
ग्रामीण	१५,०९,९०५	१६%	६३,७९,६८५	६६%	३,७७,६६९	४%	१३,३३,१३४	१४%	९६,००,३९३
शहरोन्मुख		०%	१०,७९,४६४	९%	६,०७,९२०	५%	९८,०८,९९१	८५%	१,१४,९६,३७५
शहरी	२,०८,२४०	३%	४१,१८,९९०	५३%	४,३१,८९१	६%	३०,६९,५९१	३९%	७८,२८,७१२

- ❖ ग्रामिण क्षेत्र मध्ये सबैभन्दा बढी ग्रामिण क्षेत्र : पहाड (६६%)
- ❖ शहरोन्मुख क्षेत्र मध्ये सबैभन्दा बढी शहरोन्मुख क्षेत्र : तराई (८५%)
- ❖ शहरी क्षेत्र मध्ये सबैभन्दा बढी शहरी क्षेत्र : पहाड (५३%)

तालिका ५ : नयाँ शहरी वर्गीकरण अनुसार पर्ने वडा संख्या र जनसंख्या प्रतिशत

तुलनात्मक स्थिति	ग्रामीण		शहरोन्मुख		शहर		कुल
	वडा सङ्ख्या	प्रतिशत	वडा सङ्ख्या	प्रतिशत	वडा सङ्ख्या	प्रतिशत	
गाउँपालिका	२,४१२	५८.०%	६६४	३६.१%	१३९	५.९%	९८,२७,६१४
महानगरपालिका	८	२.३%	४०	१७.०%	१२६	८०.७%	२५,५५,५७९
उपमहानगरपालिका	२१	७.३%	१०७	३९.१%	१०६	५३.६%	१९,५३,२८९
नगरपालिका	१,२४४	२५.४%	१,२८५	४६.३%	५९१	२८.४%	१,४५,८८,९९८
कुल	३,६८५		२,०९६		९६२		६,७४३

तालिका ६ : नयाँ शहरी वर्गीकरण अनुसार प्रदेशगत रूपमा वडा र जनसंख्याको अवस्था

प्रदेशगत वर्गीकरण/कुल जनसङ्ख्या	ग्रामीण		शहरोन्मुख		शहरी		शहरी तथा शहरोन्मुख जनसङ्ख्या %
	वडा सङ्ख्या	प्रतिशत	वडा सङ्ख्या	प्रतिशत	वडा सङ्ख्या	प्रतिशत	
कोशी	७२७	६.२%	२९८	७.०%	१३२	३.९%	१०.९%
मधेश	८३	१.२%	९७१	१५.५%	२१७	४.४%	१९.९%
बागमती	६७२	६.२%	१५७	३.०%	२९२	११.७%	१४.६%
गण्डकी	५६१	४.३%	११८	१.९%	८०	२.२%	४.१%
लुम्बिनी	४५६	५.५%	४११	९.२%	११६	२.९%	१२.१%
कर्णाली	६३७	४.६%	६	०.३%	७५	०.९%	१.२%
सुदूरपश्चिम	५४९	५.२%	१३५	२.९%	५०	१.२%	४.१%
कुल	३,६८५	३३.२%	२,०९६	३९.७%	९६२	२७.९%	६६.८%